

Wyjątkowe i zagrożone

2016-08-24

Dzisiejszym artykułem rozpoczynamy cykl prezentujący rośliny występujące na terenie Polski, których obecność jest zagrożona lub skrajnie zagrożona. Przyczyny są bardzo różne, m.in. zarastanie nieużytkowanych łąk, zmiany zagospodarowania terenów, na których rosną, takie jak zaoranie, czy zabudowa, a nierzadko lekkomyślność człowieka, który zrywa je ze względu na wyjątkowe kwiaty. Dlatego rośliny te objęto ochroną na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin. Objęcie ochroną prawną tych gatunków nie wystarczy, jeżeli nie zrozumiemy potrzeby jej wprowadzenia. Dlatego warto poznać te rośliny, ich ciekawy wygląd, warunki jakie potrzebują do wzrostu i co im zagraża.

Storczyki

W Polsce w naturalnym środowisku występuje wiele storczyków (orchidei). Przykładem jednego z rodzimych jest **dwulistnik muszy** *Ophrys insectifera*. Jego nazwa wynika z kształtu i barwy kwiatów, które przypominają owada. W Polsce storczyk ten znany jest tylko z nielicznych stanowisk, m.in. w Tatrach, Pieninach i okolicach Miechowa. Jest narażony na wyginięcie zarówno na terenie Polski jak i na świecie, dlatego umieszczony został na światowej czerwonej liście gatunków zagrożonych Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody - IUCN (ang. International Union for Conservation of Nature, w skrócie IUCN). **Dwulistnik muszy** w Polsce podlega ochronie ścisłej. Rośnie w miejscach nasłonecznionych, na glebach zasobnych w węglan wapnia, w takich zbiorowiskach roślinnych jak: murawy ciepłolubne, murawy naskalne czy w widnych zaroślach i reliktowych laskach sosnowych położonych na stromych zboczach skalnych. Rozeta liści pojawia się u tego gatunku już we wrześniu i pozostaje całą zimę. Pierwsze kwiaty pojawiają się w maju i czerwcu. Pyłek przenoszony może być przez żądłowki. W Polsce jednak zaobserwowano rozmnażanie się tego storczyka jedynie z nasion dzięki samozapyleniu lub wegetatywnie. Głównymi zagrożeniami dla tej rośliny są mała liczebność populacji oraz zarastanie łąk.

Źródło informacji:

- Mirek Z., Piękoś-Mirkowa H. (red.). 2008. Czerwona Księga Karpat Polskich. Rośliny naczyniowe. Instytut Botaniki im. W. Szafera i Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków
- Kaźmierczakowa R., Zarzycki K., Mirek Z. 2014. Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Polish Red Data Book of Plants. Pteridophytes and flowering plants. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.

Wyjątkowe i zagrożone - dwulistnik muszy (*Ophrys insectifera*)

